

I Skogen fick timmerhästarna leva ett verkligt hårt liv även med förståndiga kuskar. Det gällde ju att köra ned till flottleden så mycket som möjligt under vintern, alltså att lasta så stora lass som möjligt, men att hästen skulle orka dra det fram till avlägget varje dag hela vintern. Så det var en balansgång kan man säga hela tiden. Dom mer oförståndiga eller orutinerade kuskarna körde för hårt från början när hästen var otränad så han blev helt slut, man kan väl säga utbränd med dagens terminologi.

Då kanske någon hästhandlare, många gånger kallad hästskojare, annonserade om en nykommen vagn med prima hästar. Hästhandlarna åkte till olika stuterier i södra Sverige och köpte hästar som transporterades hem i särskilda järnvägsvagnar. Jag tror det rymdes 6 hästar i en vagn men kanske fler i en del. Då bytte kusken hästägaren till sig en av de nya hästarna, den hästen hade kanske aldrig ens sett snö förut men nu skulle han ut i djup snö och dra tungt. Hästbytet kostade mycket pengar (dagens bilbyten) så nu gällde det att tjäna in dessa snabbt. Den nya otränade hästen kanske var helt slutkörd efter 2-3 veckor då var det att börja om. Dom slutkörda hästarna fanns ju kvar i marknaden fast det kanske inte var ett så bra köp. Är du inte nöjd så har du full bytesrätt sa hästskojaren, men det kostade naturligtvis varje gång.

Vilken välgärning mot alla när traktorn tog över hästens roll. I dag finns det otroligt många hästar förutom travhästar. När man är ute och åker bil så ser man många utmed vägarna men dom ser ut ha väldigt långsamt där dom står på den helt avnötta marken och många gånger utan skydd mot regn eller sol, med oryktad och lurvig långhårig päls. Till timmerkuskarnas försvar måste jag säga att dom alltid ryktade och skötte pälsen bra på hästarna dom hade alltid kort tjock och slät hårman.

Om hästarna nu var riktigt kloka så kan man tänka sig att dom en morgon i stallet skulle säga till varandra nåt i stil med ”I dag grabbar går vi inte ut och plågar oss, det verkar vara kallt ute och det går säkert lika tungt som igår så när kuskarna kommer med selen så står vi bara kvar här inne, visserligen är det väldigt dragit här men det är ändå bättre än ute. Vi får nog mer stryk än vanligt men jag tror inte dom kan tvinga ut oss.” Men så blir det inte, dom finner sej som vanligt.

Men jag har personligen ett minne av en ”klok” häst eller ett sto.

Kan det ha något med saken att göra att det var ett sto? Nåja det var så här. Kronan lånade ut hästar så kallade ackordshästar och vid det här tillfället hade vi en kronmärr som pappa vanligtvis körde men den här gången var det jag som var kusk. Jag körde iväg och börja lasta efter skiftesvägen som det förut var kört ett lass efter, jag

hade väl lastat ungefär halva det tilltänkta lasset och körde framåt när jag såg marra lyfta på huvudet och tänkte stanna så jag ropa till för att komma till nästa stockar som låg några meter längre fram men då stanna hon tvärt hon fick stå en kort stund så körde jag på men utan resultat.

Då blev jag bestämdare i uppmaningen framåt men marra gick bara i sidled med framfötterna så jag tänkte har det kommit nåt i selen mot lok- stan så jag öppna lokorna och undersökte, nej det var hur fint som helst så jag haka ihop lokorna och körde på med samma resultat hon gick med framfötterna från vänster till höger och tvärtom men vägrade gå rakt fram. Det hjälpte inte med ett par hårda smällar som jag eljest inte brukade använda. Lasset var absolut inte för tungt.

Man hade ju hört talas om båghestar så det här var tydligen en sådan. Det var bara att börja lägga av. Jag lasta av en del och körde på men samma arbetsvägran som förut, det var bara fortsätta och pröva ånyo, till slut hade jag lagt av varenda pinne och körde på, jag var ganska säker att hon skulle vägra igen så då var det ju bara låta hon stå där till hon svalt ihjäl men då vände hon bakåt med huvudet och kolla om jag hade lagt av allt och så började hon gå.

Nu körde jag i en halvcirkel så jag kom in på vägen bakom där vi blev stående men fortsatte ca 1 meter längre fram och lastade på allt som jag hade haft förut. Det var ju jobbigt för nu måste jag dra fram varje bit den där metern. När jag var klar så ptroa jag flera gånger innan jag tog tömmarna för att lura hon att jag var orolig att hon skulle börja dra. Som jag fattade tömmarna så bar det iväg med samma lass som förut efter en bit stannade jag och lastade fullt lass och nu var det inga problem.

När jag kom hem berättade jag hela historien för pappa och fråga om han hade märkt några såna tendenser. Jodå nog hade han det men han brukade alltid ptroa av märrn när han såg att hon börja lyfta huvudet. Han som var rutinerad tog det så naturligt så han glömde bort att varna mig.

Att han var rutinerad visste jag för jag hörde några gånger när han prata med andra gubbar om timmerkörning och det var något extra så kunde han säga ” I ha kört timbre frå he i ha fitta dill hårskle, (halsduk)” men aldrig etc etc. Det var väl kanske en lätt överdrift men eljest så sa han att han var 7 år när han börja och hans syster som var 13 år hjälpte att lasta. Det var inte alltid bättre förr.

Alltnog nu hade jag lärt mig köra denna kronmärr och hade aldrig några mer problem med henne. Var hon klok men ändå lät sig luras? Det är ju det vi vanliga människor gör fast vi tycks vara klokare än djuren.